

N:o 33 b.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken, till lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen, till lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar samt till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura; gifven Stockholms slott den 30 januari 1903.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till:

1:o) lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken;

2:o) lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen;

3:o) lag om ändrad lydelse 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar; samt

4:o) lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Ossian Berger.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 11 kap. 15 § rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

Är stämning tagen å bolag, förening eller annat samfund, eller å stiftelse eller annan sådan inrättning, varde stämningen delgifven den, som äger att företräda samfundet eller inrättningen, eller, där flere, hvar för sig eller gemensamt, äro därtill behörige, någon af dem. Huru stämning skall delgivas, där styrelse för aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet vill kära till bolaget eller föreningen, därom är särskildt stadgadt.

Är ej någon satt att företräda samfund, som stämmas skall, men finnes någon, som äger sammankalla dem, hvilka hafva att öfver samfundets angelägenheter besluta, skall stämningen honom delgivas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap.
4 § strafflagen.

Härigenom förordnas, att 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

22 kap.

14 §.

Går fullmäktig i sak, den honom betrodd är, svikligen hufvudmannens vederpart tillhanda, vare sig med skrifts uppsättande, eller med råd eller skäl, eller eljest till hufvudmannens skada främjar sin eller andras nytta, eller begår syssloman vid annat uppdrags utförande trolöshet emot hufvudman; vare lag som i 11 § sägs; och varde fullmäktig, som med sådant brott beträdes, dömd ovärdig att vidare föra andras talan inför rätta.

Såsom syssloman skall ock straffas, efter ty nu sagdt är, ledamot i styrelse för aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet, så ock annan, som är satt att leda bolagets eller föreningens angelägenheter.

Förleder man, i sviklig afsikt, annan till oskäligen rättegång; straffes med böter.

23 kap.**4 §.**

Har aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet kommit i konkurstillstånd, och finnes styrelseledamot eller annan, som är satt att leda bolagets eller föreningens angelägenheter, hafva mot borgenärerna sig förbrutit, som här ofvan sägs; då skall han straffas, som vore han gäldenär i konkursen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855
angående handelsböcker och handelsräkningar.

Härigenom förordnas, att 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar skall erhålla följande ändrade lydelse:

Under stadgandet i första punkten af 1 § inbegripas: de, som penninghandel och bankrörelse drifva; de, som för egen räkning eller i kommission in- eller utrikes varor uppköpa, för att dem åter utsälja; de, som i kommission varor till utsäljning emottaga; de, som för in- eller utrikes sjöfart skepp eller fartyg bygga eller utrusta, för att dem på frakt upplåta eller försälja; idkare af försäkringsrörelse; idkare af apoteksrörelse; idkare af boktryckeri- och bokförlagsrörelse; idkare af gröfre eller finare smidesbruk, och af verk för tackjärnsblåsning och järngjuteri; idkare af fabriker och manufakturverk; idkare af de borgerliga yrken, som hafva till ändamål att lifsmedel eller drycker till försäljning bereda; och de, som till sitt yrke gjort att på beting öfvertaga uppförande och bättrande af hus och byggnader.

Undantagne äro: jordbrukare och idkare af de näringar, hvilka med jordbruket sammanhänga eller såsom föremål för husflit äro att betrakta; idkare af grufvedrift och bergsmannahandtering; handtverkare, som hufvudsakligen på beställning varor förfärdiga; och de, som, utan biträde af andra än hustru och barn, mångleri- eller annan sådan mindre handelsrörelse idka, eller lifsmedel, drycker eller andra varor till försäljning bereda.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Härigenom förordnas, att 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura skall erhålla följande ändrade lydelse:

Hvar, som vill idka handel eller annan näring, med hvars utövande följer skyldighet att föra handelsböcker, vare pliktig att till införande i handelsregistret anmäla det namn, hvarunder han ämnar bedrifva sin rörelse och som han vid därvid förekommande underskrifter ämnar teckna. Sådant namn kallas firma.

I handelsbolag åligger det hvarje bolagsman att ansvara för anmälningsskyldighetens fullgörande.

Från nu stadgade anmälningsskyldighet undantagas fartygsredare och rederier, aktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag samt registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, så ock enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar.

Enkelt bolag må, efter ansökning af bolagsmännen, i handelsregistret införas på sätt om handelsbolag är stadgadt; och gälle sedan om det bolag hvad i denna lag finnes angående handelsbolag föreskrifvet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

---

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kungl.
Maj:ts högsta domstol fredagen den 4 juli 1902.*

Närvarande:

Justitieråden: HELLSTRÖM,
BILLING,
BOHMAN,
RAMSTEDT.

Sedan, jämlikt högsta domstolens beslut den 1 november 1901, handlingarna rörande de till högsta domstolen för afgifvande af utlå-tande öfverlämnade förslag till lag om försäkringsanstalter, till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket, till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken, till lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen, till lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar samt till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura cirkulerat mellan högsta domstolens ofvanbemälde ledamöter, hvilka jämte till statsråd numera utnämnde justitierådet Westring öfvervarit föredragningen af förslagen, företogs nu detta ärende till slutlig behandling; varande förslagen bilagda detta protokoll.

---

3. *Förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångs-balken.*

4. *Förslag till lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen.*

5. *Förslag till lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar.*

6. *Förslag till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.*

Sist omnämnda fyra lagförslag föranledde ej annan erinran än att bestämmelse om tiden för de särskilda lagarnes trädande i kraft sänkades.

Ex protocollo
Axel Dandenell.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 30 januari 1903

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN,
Justitieråden: HELLSTRÖM,
BILLING.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Berger anförde i underdånighet:

»Genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 10 juli 1901 har högsta domstolens utlåtande blifvit infordradt öfver förslag till

- 1) lag om försäkringsanstalter;
- 2) lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket;

- 3) lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken;
- 4) lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen;
- 5) lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar; samt
- 6) lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

På sätt protokollet öfver civilärenden för denna dag utvisar, har nådiga stadgan angående fördelning af ärendena emellan statsdepartementen den 31 mars 1900 undergått sådan ändring, att frågor angående försäkringslagstiftning, äfven om de äro af civillags natur, hädanefter skola tillhöra civildepartementets handläggning; och har i anledning häraf chefen för civildepartementet i underdånighet anmält högsta domstolens berörda utlåtande, så vidt det afser de under 1) och 2) här ofvan omförmälda lagförslag. Det torde nu tillåtas mig att anmäla samma utlåtande, i hvad det angår öfriga ofvan angifna lagförslag.

Såsom af utlåtandet inhämtas, hafva sistberörda lagförslag icke föränledt annan erinran från högsta domstolens sida än att bestämmelse om tiden för de särskilda lagarnes trädande i kraft saknades; och har denna ofullständighet numera blifvit afhjälpt.»

Föredragande departementschefen uppläste härefter de sålunda jämkade förslagen till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken, lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen, lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar samt lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura, och hemställde, att samma lagförslag måtte, jämlikt 87 § regeringsformen, genom nådig proposition Riksdagen till antagande föreläggas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lämna bifall; och skulle nådig proposition i ämnet, af den lydelse bilagan litt. A. vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff.